بسم الله الرحمن الرحیم

# اعمال ماه شوال

تهیه کننده (محمدعلی شرطان)

# فهرست

اعمال ماه شوّال

برای این ماه اعمال مشترکه خاصّی ذکر نشده است و امّا اعمال مخصوص آن :

# شب اوّل ماه (شب عید فطر)

از شب های بسیار مبارك است و در فضیلت و اهمّیّت آن، همین بس که در بعضی از روایات آمده است، اهمّیّت آن کمتر از شب قدر نیست، و در روایات توصیه به عبادت و احیای این شب شده است.(1)

برای این شب چند عمل ذکر شده است:

اوّل: غسل است به هنگامی که آفتاب غروب کند.(2)

دوم: این شب را به نماز و دعا و استغفار زنده نگه دارد و در مسجد بیتوته کند، یعنی شب را در آن جا سپری نماید و به عبادت مشغول باشد، همانگونه که امام علی بن الحسین(علیهما السلام) چنین می کرد.(3)

سوم: امام صادق(علیه السلام) فرمود: پس از نماز مغرب و نماز عشا و نماز صبح و نماز عید، این ذکرها را بگوید:

اَللّهُ اَكْبَرُ، اَللّهُ اَكْبَرُ، لا اِلـهَ اِلاَّ اللّهُ، وَ اللّهُ اَكْبَرُ، اَللّهُ اَكْبَرُ، و للّهِ الْحَمْدُ، اَللّهُ

خدا بزرگتر است... نیست معبودی جز خدا و خدا بزرگتر است... و ستایش خاص خداست خدا

اَكْبَرُ عَلی ما هَدانا، وَ لَهُ الشُّكْرُ عَلی ما أَوْلانا.(4)

بزرگتر است بر آنچه ما را راهنمائی فرمود وبرای اوست سپاس بر آنچه به ما بخشود.

چهارم: طبق روایتی از امام صادق(علیه السلام) پس از خواندن نماز مغرب و نافله آن، دست ها را به سوی آسمان بلند کند و بگوید:

یا ذَا الْمَنِّ وَالطَّوْلِ، یا ذَا الْجُودِ، یا مُصْطَفِیَ مُحَمَّد وَناصِرَهُ، صَلِّ عَلی

ای صاحب نعمت و فضل ای صاحب جود و بخشش ای برگزیننده محمّد و یاور او درود فرست بر

مُحَمَّد وَآلِ مُحَمَّد، وَاغْفِرْ لی كُلَّ ذَنْب اَحْصَیْتَهُ، وَهُوَ عِنْدَكَ فی كِتاب مُبین.

محمّد و آل محمّد و بیامرز از من هر گناهی را که شماره کرده ای و در کتابی روشن در پیش تو ثبت است.

آنگاه به سجده برود و صد مرتبه بگوید: أَتُوبُ إِلَی اللّهِ. سپس هر حاجتی که دارد از خداوند طلب کند که ان شاء الله برآورده خواهد شد.(5)

پنجم: زیارت امام حسین(علیه السلام) در این شب فضیلت بسیار دارد (زیارت مخصوصه آن حضرت در شب عید فطر، در بخش زیارات ـ صفحه 416 ـ گذشت.

ششم: ده رکعت نماز بخواند (که چگونگی آن در اعمال شب آخر ماه رمضان گذشت.

هفتم: این ذکر را که در شب جمعه نیز گفتنش مستحب است، ده بار بگوید:

یا دائِمَ الْفَضْلِ عَلَى الْبَرِیَّةِ، یا باسِطَ الْیَدَیْنِ بِالْعَطِیَّةِ، یا صاحِبَ

ای کسی که فضل و بخششت بر خلق دائمی است و ای آن که دو دست احسانت به عطابخشی باز است ای دارنده

الْمَواهِبِ السَّنِیَّةِ، صَلِّ عَلى مُحَمَّد وَ آلِهِ خَیْرِ الْوَرى سَجِیَّةً، وَ اغْفِرْ لَنا

بخششهای ارجمند درود فرست بر محمّد و آلش که بهترین مردمند در سرشت و نهاد، و بیامرز ما را

یا ذَالْعُلى فِی هذِهِ الْعَشِیَّةِ.(6)

ای خدای بلندمرتبه در این شب.

هشتم: دو رکعت نماز معروف شب عید را بخواند; در رکعت اوّل بعد از سوره حمد، هزار مرتبه سوره قل هو الله و در رکعت دوم، پس از سوره حمد، یك مرتبه سوره قل هو الله را بخواند پس از سلام سر به سجده بگذارد و صد مرتبه بگوید: أَتُوبُ إِلَى اللّهِ. آنگاه بگوید:

یا ذَا الْمَنِّ وَالْجُودِ، یا ذَا الْمَنِّ وَالطَّوْلِ، یا مُصْطَفِیَ مُحَمَّد صَلَّى اللّهُ عَلَیْهِ

ای صاحب منّت و جود ای صاحب نعمت و بخشش ای برگزیننده محمّد صلى الله علیه

وَآلِهِ، صَلِّ عَلى مُحَمَّد وَ آلِهِ، وَ افْعَلْ بی کَذا وَ کَذا.

و آله درود فرست بر محمّد و آلش و بکن درباره من چنین و چنان. بجای افعل بی کذا و کذا حاجات خود را ذکر کند.

در روایت است که امیر مؤمنان(علیه السلام) این نماز را به همین کیفیّت که ذکر شد، انجام می داد وسر از سجده برمی داشت و می فرمود: به حقّ آن خدایی که جانم به دست اوست، هر کس این نماز را بجا آورد، هر حاجتی که از خداوند طلب کند، به وی عنایت خواهد شد و گناهان زیادی را از او بیامرزد. (7)

در روایت دیگری از امیرمؤمنان(علیه السلام) به جای خواندن هزار مرتبه سوره قل هو الله، صد مرتبه آمده است; ولی در این روایت آمده است که این نماز را باید بعد از نماز مغرب و نافله آن بجا آورد (هر دو نماز خوب است

مرحوم (شیخ طوسی) و (سیّد بن طاووس)، این دعای نورانی را بعد از خواندن این نماز نقل کرده اند:

یا اَللّهُ یا اَللّهُ یا اَللّهُ، یا رَحْمنُ یا اَللّهُ، یا رَحیمُ یا اَللّهُ، یا مَلِكُ یا اَللّهُ، یا
ای خدا ای خدا ای بخشاینده ای خدا ای مهربان ای خدا ای پادشاه ای خدا ای
قُدُّوسُ یا اَللّهُ، یا سَلامُ یا اَللّهُ، یا مُؤْمِنُ یا اَللّهُ، یا مُهَیْمِنُ یا اَللّهُ، یا عَزیزُ یا
منزه از هر عیب ای خدا ای سلامت بخش ای خدا ای ایمنی بخش ای خدا ای مراقب ای خدا ای نیرومند ای
اَللّهُ، یا جَبّارُ یا اَللّهُ، یا مُتَكَبِّرُ یا اَللّهُ، یا خالِقُ یا اَللّهُ، یا بارِئُ یا اَللّهُ، یا
خدا ای مقتدر ای خدا ای عظیم الشأن ای خدا ای آفریننده ای خدا ای موجد ای خدا ای
مُصَوِّرُ یا اَللّهُ، یا عالِمُ یا اَللّهُ، یا عَظیمُ یا اَللّهُ، یا عَلیمُ یا اَللّهُ، یا كَریمُ یا اَللّهُ،
صورت بخش ای خدا ای دانا ای خدا ای بزرگ ای خدا ای آگاه ای خدا ای بزرگوار ای خدا
یا حَلیمُ یا اَللّهُ، یا حَكیمُ یا اَللّهُ، یا سَمیعُ یا اَللّهُ، یا بَصیرُ یا اَللّهُ، یا قَریبُ یا
ای بردبار ای خدا ای فرزانه ای خدا ای شنوا ای خدا ای بینا ای خدا ای نزدیك ای
اَللّهُ، یا مُجیبُ یا اَللّهُ، یا جَوادُ یا اَللّهُ، یا ماجِدُ یا اَللّهُ، یا مَلِیُّ یا اَللّهُ، یا
خدا ای اجابت كننده ای خدا ای بخشنده ای خدا ای با شوكت ای خدا ای توانگر مقتدر ای خدا ای
وَفِیُّ یا اَللّهُ،یا مَوْلی یا اَللّهُ،یا قاضی یا اَللّهُ، یا سَریعُ یا اَللّهُ، یا شَدیدُ یا اَللّهُ،
وفادار ای خدا ای سرور ای خدا ای داور ای خدا ای سریع ای خدا ای سخت گیر ای خدا
یا رَؤُوفُ یا اَللّهُ، یا رَقیبُ یا اَللّهُ،یا مَجیدُ یا اَللّهُ،یا حَفیظُ یا اَللّهُ، یا مُحیطُ
ای مهربان ای خدا ای نگهبان ای خدا ای شوكتمند ای خدا ای نگهبان ای خدا ای احاطه كننده
یا اَللّهُ، یا سَیِّدَ السّادَةِ یا اَللّهُ، یا اَوَّلُ یا اَللّهُ،یا اخِرُ یا اَللّهُ،یا ظاهِرُ یا اَللّهُ،یا
ای خدا ای بزرگ بزرگان ای خدا ای آغاز ای خدا ای انجام ای خدا ای پیدا ای خدا ای

باطِنُ یا اَللّٰهُ،یا فاخِرُ یا اَللّٰهُ، یا قاهِرُ یا اَللّٰهُ، یا رَبّاهُ یا اَللّٰهُ،یا رَبّاهُ یا اَللّٰهُ،یا

ناپیدا ای خدا ای با فخر ای خدا ای چیره ای خدا ای پروردگار من ای خدا ای

رَبّاهُ یا اَللّٰهُ، یا وَدُودُ یا اَللّٰهُ، یا نُورُ یا اَللّٰهُ، یا رافِعُ یا اَللّٰهُ، یا مانِعُ یااَللّٰهُ، یا

پروردگار من ای خدا ای پروردگار من ای خدا ای دوستدار ای خدا ای نور ای خدا ای رفعت ده ای خدا ای بازدارنده ای خدا ای

دافِعُ یا اَللّٰهُ، یا فاتِحُ یااَللّٰهُ، یا نَفّاعُ یا اَللّٰهُ، یا جَلیلُ یا اَللّٰهُ، یا جَمیلُ یا اَللّٰهُ،

جلوگیرنده ای خدا ای گشاینده ای خدا ای بسیار نفع رسان ای خدا ای با جلالت ای خدا ای زیبا ای خدا

یا شَهیدُ یا اَللّٰهُ، یا شاهِدُ یا اَللّٰهُ، یا مُغیثُ یا اَللّٰهُ، یا حَبیبُ یا اَللّٰهُ، یا فاطِرُ یا

ای گواه ای خدا ای شاهد ای خدا ای فریادرس ای خدا ای دوست ای خدا ای خالق ای

اَللّٰهُ، یا مُطَهِّرُ یا اَللّٰهُ، یا مَلِكُ یا اَللّٰهُ، یا مُقْتَدِرُ یا اَللّٰهُ، یا قابِضُ یا اَللّٰهُ، یا

خدا ای پاك كننده ای خدا ای پادشاه ای خدا ای نیرومند ای خدا ای گیرنده ای خدا ای

باسِطُ یا اَللّٰهُ، یا مُحْیِی یا اَللّٰهُ، یا مُمیتُ یا اَللّٰهُ، یا باعِثُ یا اَللّٰهُ، یا وارِثُ یا

گسترنده ای خدا ای زنده كننده ای خدا ای میراننده ای خدا ای برانگیزنده ای خدا ای ارث برنده ای

اَللّٰهُ، یا مُعْطی یا اَللّٰهُ، یا مُفْضِلُ یا اَللّٰهُ، یا مُنْعِمُ یا اَللّٰهُ، یا حَقُّ یا اَللّٰهُ، یا مُبینُ

خدا ای عطا كننده ای خدا ای فزون بخش ای خدا ای نعمت بخش ای خدا ای برحق ای خدا ای آشكار كننده

یا اَللّٰهُ، یا طَیِّبُ یا اَللّٰهُ، یا مُحْسِنُ یا اَللّٰهُ، یا مُجْمِلُ یا اَللّٰهُ،یا مُبْدِئُ یا اَللّٰهُ،یا

ای خدا ای پاكیزه ای خدا ای نیكوكننده ای خدا ای زیبا پرور ای خدا ای آغازنده ای خدا

مُعیدُ یا اَللّٰهُ،یا بارِئُ یا اَللّٰهُ،یا بَدیعُ یا اَللّٰهُ، یا هادی یا اَللّٰهُ، یا كافی یا اَللّٰهُ،یا

ای بازگرداننده ای خدا ای پدیدآرنده ای خدا ای نوآفرین ای خدا ای راهنما ای خدا ای كفایت كننده ای خدا ای

شافی یا اَللّٰهُ، یا عَلِیُّ یا اَللّٰهُ، یا عَظیمُ یا اَللّٰهُ، یا حَنّانُ یا اَللّٰهُ، یا مَنّانُ یا اَللّٰهُ،

شفابخش ای خدا ای والا مرتبه ای خدا ای بزرگ ای خدا ای بسیار مهربان ای خدا ای بسیار بخشنده ای خدا

یا ذَاالْطَّوْلِ یا اَللّٰهُ،یا مُتَعالی یا اَللّٰهُ، یا عَدْلُ یا اَللّٰهُ، یا ذَا الْمَعارِجِ یا اَللّٰهُ، یا

ای صاحب نعمت ای خدا ای برتر ای خدا ای دادگر ای خدا ای دارای مراتب بلند ای خدا ای

صِدْقُ یااَللّٰهُ، یا دَیّانُ یا اَللّٰهُ، یا باقی یا اَللّٰهُ، یا واقی یا اَللّٰهُ، یا ذَا الْجَلالِ یا

راستی محض ای خدا ای جزاده ای خدا ای باقی ای خدا ای نگهدارنده ای خدا ای صاحب جلالت ای

اَللّهُ، یا ذَا الاکْرامِ یا اَللّهُ، یا مَحْمُودُ یا اَللّهُ، یا مَعْبُودُ یا اَللّهُ، یا صانِعُ یا اَللّهُ،

خدا ای صاحب بزرگواری ای خدا ای پسندیده ای خدا ای معبود ای خدا ای سازنده ای خدا

یا مُعینُ یا اَللّهُ، یا مُکَوِّنُ یا اَللّهُ، یا فَعّالُ یا اَللّهُ، یا لَطیفُ یا اَللّهُ، یا جَلیلُ یا

ای یاور ای خدا ای بوجود آرنده ای خدا ای کننده هر کار ای خدا ای با لطف ای

اَللّهُ، یا غَفُورُ یااَللّهُ، یا شَکُورُ یااَللّهُ، یا نُورُ یا اَللّهُ، یا قَدیرُ یااَللّهُ، یا رَبّاهُ یا

خدا ای آمرزنده ای خدا ای سپاس دارنده ای خدا ای نور ای خدا ای توانا ای خدا ای پروردگار ای خدا

اَللّهُ، یا رَبّاهُ یا اَللّهُ، یا رَبّاهُ یا اَللّهُ، یا رَبّاهُ یا اَللّهُ، یا رَبّاهُ یا اَللّهُ، یا رَبّاهُ یا

ای پروردگار ای خدا، ای پروردگار ای خدا، ای پروردگار ای خدا، ای پروردگار ای

اَللّهُ، یا رَبّاهُ یا اَللّهُ،یا رَبّاهُ یا اَللّهُ، یا رَبّاهُ یا اَللّهُ، یا رَبّاهُ یا اَللّهُ، اَسْئَلُكَ اَنْ

خدا، ای پروردگار ای خدا، ای پروردگار ای خدا، ای پروردگار ای خدا، ای پروردگار ای خدا از تو خواهم که

تُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّد وَ آلِ مُحَمَّد، وَتَمُنَّ عَلَیَّ بِرِضاكَ، وَتَعْفُوَ عَنّی

درود فرستی بر محمّد و آل محمّد و به خشنودی خود بر من منّت گذاری و به

بِحِلْمِكَ، وَتُوَسِّعَ عَلَیَّ مِنْ رِزْقِكَ الْحَلالِ الطَّیِّبِ، وَمِنْ حَیْثُ

بردباریت از من بگذری و فراخ گردانی بر من از روزی حلال و پاکیزه ات و از جایی که

اَحْتَسِبُ وَمِنْ حَیْثُ لا اَحْتَسِبُ، فَاِنّی عَبْدُكَ لَیْسَ لی اَحَدٌ سِواكَ، وَلا

گمان دارم و از جایی که گمان ندارم زیرا من بنده توام و کسی را جز تو ندارم و نه

اَحَدٌ اَسْئَلُهُ غَیْرُكَ، یا اَرْحَمَ الرّاحِمینَ، ما شآءَ اللّهُ لا قُوَّةَ اِلاَّ بِاللّهِ الْعَلِیِّ

هیچ کس است که از او درخواست کنم جز تو ای مهربانترین مهربانان، آنچه خدا خواهد نیرویی نیست جز به خدای الْعَظیمِ والای بزرگ.

سپس به سجده می روی و می گویی:

یااَللّهُ یااَللّهُ،یا رَبِّ یا اَللّهُ، یا رَبِّ یا

ای خدا ای خدا ای پروردگار من ای خدا، ای پروردگار من، ای

اَللّهُ، یا رَبِّ یا اَللّهُ، یا اَللّهُ یا اَللّهُ، یا رَبِّ یا رَبِّ یا رَبِّ، یا مُنْزِلَ الْبَرَکاتِ،

خدا، ای پروردگار من ای خدا، ای خدا، ای خدا، ای پروردگار من، ای پروردگار من، ای پروردگار من ای فرستنده برکات

بِكَ تُنْزَلُ كُلُّ حاجَة، اَسْئَلُكَ بِكُلِّ اسْمٍ فى مَخْزُونِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ،

هر حاجتى بدست تو فرود آيد از تو خواهم به هر نامى كه در خزينه غيب تو محفوظ است

وَالاْسْماءِ الْمَشْهُوراتِ عِنْدَكَ، اَلْمَكْتُوبَةِ عَلى سُرادِقِ عَرْشِكَ، اَنْ

و نامهايى كه پيش تو آشكار است آنها كه بر سراپرده هاى عرشت نوشته شده كه

تُصَلِّىَ عَلى مُحَمَّد وَ آلِ مُحَمَّد، وَاَنْ تَقْبَلَ مِنّى شَهْرَ رَمَضانَ، وَتَكْتُبَنى

درود فرستى بر محمّد و آل محمّد و از من بپذيرى ماه رمضان را و نامم را

مِنَ الْوافِدينَ اِلى بَيْتِكَ الْحَرامِ، وَتَصْفَحَ لى عَنِ الذُّنُوبِ الْعِظامِ،

در زمره رفتگان بسوى خانه محترمت (كعبه) بنويسى و از گناهان بزرگم چشم پوشى كنى

وَتَسْتَخْرِجَ يا رَبِّ كُنُوزَكَ يا رَحْمنُ.(9)

و گنجهاى خود را برايم بيرون آورى اى خداى بخشاينده.

نهم: چهارده ركعت نماز بخواند (هر دو ركعت به يك سلام) و در هر ركعتى، سوره حمد و آية الكرسى و سه مرتبه سوره قل هو الله را بخواند. در روايت است هر كس چنين كند، خداوند در برابر هر ركعتى ثوابهاى بسيار زيادى به او مى دهد.(10)

دهم: مرحوم (شيخ طوسى) در (مصباح المتهجّد) فرموده است: در پايان شب نيز غسل كن و تا طلوع صبح در مصلاّيت (محل خواندن نماز) بنشين (و ذكر خدا بگو).(11)

# فضیلت و اعمال روز عید فطر

روز عید فطر روز بسیار مهمّی برای مسلمانان است; زیرا پس از یك ماه روزه و تهجّد و عبادت، برای گرفتن پاداش الهی آماده می شوند; لذا این روز، از سویی سبب شادی و سرور است، چراکه هر مسلمانی از انجام وظیفه الهی خوشحال و مسرور است; ولی از سویی چون روز دریافت جوائز الهی است، انسان در حالت خوف و دلهره به سر می برد از این که نمی داند اعمال یك ماهه او تا چه اندازه مورد قبول قرار گرفته است؟

امام باقر(علیه السلام) از رسول خدا(صلی الله علیه وآله) نقل كرده است كه آن حضرت فرمود: هنگامی كه روز اوّل شوّال فرا می رسد، منادی ندا می دهد: ای مؤمنان برای دریافت جوائز و پاداش های خود بشتابید! آنگاه امام(علیه السلام) فرمود: جایزه های خداوند مانند جایزه های پادشاهان نیست یعنی جایزه او بسیار بزرگ و معنوی و قبولی طاعات و رضوان الهی است.

در پایان نیز تأكید فرمود: (روز اوّل شوال روز دریافت جایزه هاست!).(1)

برای روز اوّل شوّال اعمالی ذكر شده است:

اوّل: تكبیراتی است كه در اعمال شب عید فطر ذكر شد، و بعد از نماز صبح و نماز عید فطر آن را بخواند.

دوم: پیش از نماز عید، زكات فطره را جدا سازد; اگر دسترسی به مستحق دارد بپردازد و الاّ كنار بگذارد، برای هر نفر یك صاع (حدود سه كیلو) از گندم یا موادّ غذایی دیگر كه در آن شهر غذای غالب مردم محسوب می شود.

زكات فطره واجب مؤكّد است و شرط قبولی روزه ماه رمضان است، و خداوند نیز در قرآن آن را مقدّم بر نماز (عید) شمرده است و می فرماید: (قَدْ اَفْلَحَ مَنْ تَزَكّی وَ ذَكَرَ اسْمَ رَبّهِ فَصَلّی); به یقین آن كس كه زكات دهد و یاد پروردگارش را كند سپس نماز بخواند، رستگار است!.(2)،(3)

سوم: غسل کردن است و وقت آن به فرموده (شیخ طوسی) بعد از طلوع فجر است تا زمان بجا آوردن نماز عید.(4)

قبل از غسل این دعا را بخواند:

اَللّهُمَّ اِیماناً بِكَ، وَتَصْدیقاً بِكِتابِكَ، وَاتِّباعَ سُنَّةِ نَبِیِّكَ مُحَمَّد صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ.

خدایا بخاطر ایمان به تو و تصدیق کتاب تو و پیروی از روش پیغمبرت محمّد صلی الله علیه و آله.

آنگاه بسم الله بگوید و غسل کند. پس از پایان غسل بگوید:

اَللّهُمَّ اجْعَلْهُ کَفّارَةً لِذُنُوبی، وَطَهِّرْ دینی، اَللّهُمَّ اَذْهِبْ عَنِّی الدَّنَسَ.(5)

خدایا قرارش ده کفاره گناهانم و دین و مذهبم را پاك گردان خدایا دور کن از من چرکی را.

چهارم: به فرموده «شیخ طوسی» در این روز نیکوترین لباسش را بپوشد و خود را معطّر سازد و با وقار و سکینه به سمت مصلاّی عید حرکت کند.(6)

پنجم: پیش از نماز عید، در ابتدای روز افطار کند،(7) و بهتر آن است که افطارش با خرما باشد.(8) (شیخ مفید) (رحمه الله) فرموده است: مستحبّ است مقدار کمی از تربت سیّد الشّهدا، امام حسین(علیه السلام) را تناول نماید که شفای هر دردی است.(9)

ششم: پس از طلوع آفتاب برای نماز عید حرکت کند (همان گونه که از رسول خدا(صلی الله علیه وآله) نقل شده است)(10) و دعاهایی را که از طریق معصومین(علیهم السلام) وارد شده است، بخواند; از جمله آن که امام باقر(علیه السلام) فرمود: در عید فطر و عید قربان و جمعه وقتی که برای رفتن به نماز مهیّا شدی، این دعا را بخوان:

اَللّهُمَّ مَنْ تَهَيَّأَ فی هذَا الْيَوْمِ اَوْ تَعَبَّأَ، اَوْ اَعَدَّ وَاسْتَعَدَّ لِوِفادَة اِلی مَخْلُوق،

خدایا هر که آماده شده در این روز یا مهیاو مستعد و مجهز گشته برای ورود به یکی از مخلوقات

رَجآءَ رِفْدِهِ وَنَوافِلِهِ، وَفَواضِلِهِ وَعَطاياهُ، فَاِنَّ اِلَيْكَ يا سَيِّدی

به امید جایزه و صله و بهره هاو عطاهای او ولی ای آقای من

تَهْيِئَتی وَتَعْبِئَتی، وَاِعْدادی وَاسْتِعْدادی، رَجآءَ رِفْدِكَ وَجَوائِزِكَ،

تنها بسوی توست آمادگی و تهیه و استعداد و تجهیز من به امید جایزه

وَنَوافِلِكَ وَفَواضِلِكَ، وَفَضآئِلِكَ وَعَطاياكَ، وَقَدْ غَدَوْتُ اِلی عيد مِنْ

و صله ها و بهره ها و بخششها و فضلها و عطاهای تو و بامداد کردم در عیدی

اَعْيادِ اُمَّةِ نَبِيِّكَ، مُحَمَّد صَلَواتُ اللهِ عَلَيْهِ وَعَلی آلِهِ، وَ لَمْ اَفِدْ اِلَيْكَ الْيَوْمَ

از عیدهای امت پیامبرت محمّد که درودهای تو بر او و برآلش باد و البتّه ورود من نه به امید

بِعَمَل صالِح اَثِقُ بِهِ قَدَّمْتُهُ، وَلا تَوَجَّهْتُ بِمَخْلُوق اَمَّلْتُهُ، وَلكِنْ اَتَيْتُكَ

کردار شایسته ای است که بدان اطمینان داشته و پیشکش آورده باشم و نه این که به مخلوقی رو کرده و آرزومندش باشم بلکه با حال خضوع به درگاه تو آمده

خاضِعاً، مُقِرّاً بِذُنُوبی، وَ اِسآئَتی اِلی نَفْسی، فَيا عَظيمُ يا عَظيمُ يا عَظيمُ،

و معترف به گناه و بدی خود بر نفس خویشتنم پس ای خدای بزرگ

اِغْفِرْ لِيَ الْعَظيمَ مِنْ ذُنُوبی، فَاِنَّهُ لايَغْفِرُ الذُّنُوبَ الْعِظامَ اِلاَّ اَنْتَ، يا لا اِلهَ

بیامرز بزرگ گناهانم را زیرا نیامرزد گناهان بزرگ را جزتو ای که معبودی

اِلاَّ اَنْتَ، يا اَرْحَمَ الرّاحِمينَ.(11)

جز تو نیست ای مهربانترین مهربانان.

هفتم: نماز عید. خواندن نماز عید در زمان ما مستحب است و آن دو رکعت است; در رکعت اوّل سوره حمد و سوره اعلی (یا هر سوره دیگری که مایل باشد) بخواند و بعد از آن پنج تکبیر بگوید و بعد از هر تکبیر این قنوت را بخواند:

اَللّٰهُمَّ اَهْلَ الْكِبْرِيآءِ وَ الْعَظَمَةِ، وَاَهْلَ الْجُودِ وَ الْجَبَرُوتِ، وَ اَهْلَ الْعَفْوِ

خدایا ای اهل بزرگی و عظمت و ای شایسته بخشش و قدرت و سلطنت و ای شایسته عفو

وَ الرَّحْمَةِ، وَاَهْلَ التَّقْوى وَالْمَغْفِرَةِ، اَسْئَلُكَ بِحَقِّ هذَا الْيَومِ، اَلَّذى جَعَلْتَهُ

و رحمت و ای شایسته تقوا و آمرزش از تو خواهم به حق این روزی که قرارش دادی

لِلْمُسْلِمينَ عيداً، وَلِمُحَمَّد صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ ذُخْراً [وَشَرَفا] وَمَزِيداً،

برای مسلمانان عید و برای محمّد صلی الله علیه و آله ذخیره و شرف و فزونی مقام

اَنْ تُصَلِّيَ عَلى مُحَمَّد وَ آلِ مُحَمَّد، وَاَنْ تُدْخِلَنى فى كُلِّ خَيْر اَدْخَلْتَ

که درود فرستی بر محمّد و آل محمّد و درآوری مرا در هر خیری که درآوردی

فيهِ مُحَمَّداً وَ آلَ مُحَمَّد، وَاَنْ تُخْرِجَنى مِنْ كُلِّ سُوء اَخْرَجْتَ مِنْهُ مُحَمَّداً

در آن خیر محمّد و آل محمّد را و برونم آری از هر بدی و شری که برون آوردی از آن محمّد

وَ آلَ مُحَمَّد، صَلَواتُكَ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ، اَللّٰهُمَّ اِنّى اَسْئَلُكَ خَيْرَ ما سَئَلَكَ

و آل محمّد را که درودهای تو بر او و بر ایشان باد خدایا از تو خواهم بهترین چیزی را که درخواست کردند

مِنْهُ عِبادُكَ الصّالِحُونَ، وَاَعُوذُ بِكَ مِمَّا اسْتَعاذَ مِنْهُ عِبادُكَ الصّالِحُونَ.

از تو بندگان شایسته ات و پناه برم به تو از آنچه پناه بردند ازآن بندگان شایسته ات.

(درصورت عدم توانایی براین قنوت، هرگونه قنوت دیگری نیز می تواند بخواند) سپس تکبیر ششم را بگوید و به رکوع برود و بعد از رکوع و سجده، برخیزد و رکعت دوم را شروع کند; در رکعت دوم، بعد از سوره حمد، سوره والشّمس یا سوره دیگری را بخواند; آنگاه چهار تکبیر بگوید و بعد از هر تکبیر همان قنوت را بخواند، سپس تکبیر پنجم را بگوید و به رکوع و سجود برود و نماز را تمام کند.(12) بعد از نماز، تسبیحات حضرت زهرا(علیها السلام) را بگوید(13) و آنگاه دعاهایی که نقل شده است را بخواند که یکی از آنها دعای چهل و ششم ( صحیفه سجّادیه)است.

مستحب است نماز عید، زیر آسمان باشد(14) و بعد از نماز برای برادران دینی جهت قبولی اعمال دعا کند.

هشتم: دعای ندبه را بخواند، که در بخش دعاهای معروف (صفحه 189) آمده است مرحوم محدّث قمی می گوید: به فرموده (سیّد بن طاووس) پس از دعا به سجده برود و بگوید:

اَعُوذُ بِكَ مِنْ نار حَرُّها لايُطْفى،وَجَديدُها لايَبْلى،وَعَطْشانُها لايُرْوى

پناه می برم به تو از آتشی که حرارتش خاموش نشود و تازه اش کهنه نگردد و تشنه اش سیراب نشود

سپس گونه راست را بر محلّ سجده بگذارد و بگوید:

اِلهى لاتُقَلِّبْ وَجْهى فِى النّارِ بَعْدَ سُجُودى، وَتَعْفيرى لَكَ بِغَيْرِ مَنٍّ مِنّى عَلَيْكَ، بَلْ لَكَ الْمَنُّ عَلَىَّ

خدایا بدست آتش مسپار چهره ام را پس از سجده کردنم و بخاك مالیدنم آن را برای تو بدون این که منّتی بر تو داشته باشم بلکه تو بر من منّت داری

آنگاه گونه چپ را بگذارد و بگوید:

اِرْحَمْ مَنْ اَسآءَ وَاقْتَرَفَ وَاسْتَكانَ وَاعْتَرَفَ

رحم کن کسی را که بد کرده و به نافرمانی دست زده و بیچاره گشته و اعتراف بدانها دارد

سپس به حال سجده برگردد و بگوید:

اِنْ كُنْتُ بِئْسَ الْعَبْدُ، فَاَنْتَ نِعْمَ الرَّبُّ، عَظُمَ الذَّنْبُ مِنْ

اگر من بدبنده ای هستم پس تو خوب پروردگاری هستی بزرگ است گناه

عَبْدِكَ،فَلْيَحْسُنِ الْعَفْوُ مِنْ عِنْدِكَ يا كَريمُ.

بنده ات پس باید گذشت تو نیز نیکو باشد ای خدای کریم

در پایان صد مرتبه بگوید:

اَلْعَفْوَ الْعَفْوَ.

# یا علی

اللهم عجل لولیک الفرج

تهیه کننده: **محمدعلی شرطان**